

**MELLERUDS
KOMMUN**

Pandemiplan

för Melleruds kommun

Antagen av kommunfullmäktige
den 25 mars 2020, § 21.

Kommunstyrelseförvaltningen

Besöksadress: Storgatan 13, 464 80 Mellerud **Telefon:** 0530-180 00 **E-post:** kommunen@mellerud.se

Bankgiro: 5502-2776 **Organisationsnummer:** 212000-1488 **Webbplats:** www.mellerud.se

Innehåll

Inledning.....	2
Syfte.....	2
Mål	2
Strategier	2
Etiska aspekter och pandemiberedskap	3
Planeringsförutsättningar.....	3
Ansvar och roller på lokal och regional nivå	4
Kommunen	4
Regionen	4
Smittskyddsläkaren.....	4
Länsstyrelsen	4
Kommunikation och information.....	5
Prioriteringar vid pandemi.....	5
Finansiering	6
Utvärdering	6

Inledning

En pandemi innebär att en ny typ av influensavirus sprids och smittar människor i stora delar av världen. Det innebär ofta stora konsekvenser för vårt samhälle. Därför är det viktigt att ha en god beredskap (Folkhälsomyndigheten, 2019a, s. 4).

Vid en pandemi kan

- händelseförloppet vara komplext och långdraget med successiva vågor
- belastningen inom sjukvården bli mycket hög
- flera samhällssektorer påverkas samtidigt och samhällsviktiga verksamheter drabbas av en omfattande sjukfrånvaro (Folkhälsomyndigheten, 2019a, s. 4).

Det som utmärker en allvarlig pandemi är dess omfattning, långa förlopp och att verksamheter måste ta höjd för att hantera pandemins konsekvenser i samhället samtidigt som den egna personalen kan drabbas av sjukdom.

Syfte

Beredskapsplaneringen för pandemisk influensa ska begränsa smittspridningen och minska de negativa konsekvenserna för de som påverkas av pandemin i Melleruds kommun.

Mål

De övergripande målen med pandemiarbetet är att

- minimera dödlighet och sjuklighet i befolkningen
- minimera övriga negativa konsekvenser för individen och samhället.

Olika strategier för att nå dessa mål är medicinska och icke-medicinska åtgärder samt kommunikationsinsatser (Folkhälsomyndigheten, 2019a, s. 6).

Strategier

Tänkbara strategier vid en pandemi:

- Flexibla och öppna beslutsprocesser, som kan omprövas kontinuerligt med hänsyn till pandemins egenskaper och utveckling.
- Arbetet och agerandet präglas av en tydligt angiven inriktning.
- Vi följer Folkhälsomyndigheten och Smittskyddsenhetens rekommendationer och bedömningar.
- Varje förvaltning ska ha en handlingsplan för omfattande personalbortfall för att upprätthålla samhällsviktig verksamhet med utgångspunkt i denna plan. Planeringen bör ske med utgångspunkt i Folkhälsomyndighetens (2019a) checklista, s. 37 som även finns som bilaga.
- Personal behöver vara beredda att arbeta förvaltningsövergripande och på annan än den ordinarie arbetsplatsen för att kommunens gemensamt ska hantera händelsen på bästa sätt. Det samma gäller för material som kan behöva delas över de administrativa gränserna. Detta behöver även framgå av planeringen och förutsätter samordning.
- Aktiva åtgärder och aktiviteter, medicinska och icke-medicinska, kan användas för att begränsa pandemins effekter.
- Vi ska delta inom regional samordning och vid samordning mellan grannkommunerna.
- Ageranden och beslut ska bygga på bekräftad information.
- Kommunikationen bör präglas av snabbhet, proaktivitet, öppenhet, tydlighet och tillgänglighet samt vara samordnad inom kommunen, med grannkommuner och regionala aktörer.

Kommunstyrelseförvaltningen

Besöksadress: Storgatan 13, 464 80 Mellerud **Telefon:** 0530-180 00 **E-post:** kommunen@mellerud.se
Bankgiro: 5502-2776 **Organisationsnummer:** 212000-1488 **Webbplats:** www.mellerud.se

- Det är nödvändigt att följa den bild som media ger av situationen och det offentliga samtalet i massmedier och sociala medier (omvärldsbevakning).
- Ett källkritiskt förhållningssätt är nödvändigt.

Etiska aspekter och pandemiberedskap

I planeringen och hanteringen av en pandemi kommer många etiska frågeställningar dyka upp. Exempel på frågeställningar som aktualiseras i samband med en pandemi är

- beslut om prioriteringar t.ex. utifrån tillgång till vaccin och antivirala läkemedel samt fördelningen av resurser i olika verksamheter, exempelvis sjukvård
- omhändertagande av döda
- åtgärder för upprätthållande av samhällets funktionalitet
- tvångsåtgärder och andra inskränkande åtgärder.

Planeringsförutsättningar

Det är svårt att förutse hur nästa pandemi kommer att se ut och den kan starta var som helst och när som helst. Beroende på när den når Sverige kommer ansvariga aktörer att ha mer eller mindre tid för förberedelser. Många faktorer som måste tas med i beredskapsplaneringen kommer att vara okända. Eftersom så många faktorer är osäkra till en början och dessutom kan förändras behöver aktörerna vara flexibla och ges möjlighet att ompröva beslut och anpassa åtgärder utifrån nya förutsättningar och nya övervakningsdata.

Det är inte möjligt att på förhand förutse

- graden av smittsamhet
- eventuell korsimmunitet hos befolkningen
- vilka grupper som drabbas mest, hur stor andel av befolkningen som blir allvarligt sjuka och hur många som dör
- effekten av medicinska och icke-medicinska åtgärder.

Men vissa faktorer kan vi redan nu planera utifrån som

- trolig inkubationstid
- hur influensa vanligtvis smittar
- när en person troligen är som mest smittsam
- att pandemin kan komma i flera vågor
- simulerade resultat.

Som underlag till olika aktörers beredskapsplanering för en pandemisk influensa har Folkhälsomyndigheten simulerat ett antal scenarier och olika åtgärdsstrategier. Resultaten kan användas i både planerings- och övningssyfte. För mer information se bilaga 1 Simulerade pandemiscenarier (Folkhälsomyndigheten 2019a, s. 15). Även Smittskyddet i Västra Götaland kan komma med underlag till planeringsförutsättningar.

Ansvar och roller på lokal och regional nivå

Kommunen

En kommun har flera uppdrag i en samhällsstörning. Dels att driva egen verksamhet och dels att verka för att åstadkomma inriktning och samordning mellan olika aktörer i sitt geografiska område. Kommunen behöver också ha förmåga att delta i regionala aktörsgemensamma forum. Kommunen ska utifrån sitt geografiska områdesansvar på lokal nivå

- Genomföra åtgärder för att öka förmågan att bedriva samhällsviktig verksamhet och hantera extraordinära händelser.
- Ge aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område möjlighet att samverka.
- Viden extraordinär händelse kunna stå värd för en inriktnings- och samordningsfunktion (ISF), och ta initiativ till att en samlad lägesbild tas fram samt verka för att information till allmänheten samordnas.

Regionen

- Vårdar sjuka.
- Genomför vaccination.
- Ger förebyggande råd till allmänheten.
- Rapporterar beläggning, personalfrånvaro och IVA-vårdade för influensa.
- Utför diagnostik samt rapporterar fall.
- Planerar för utökad hemsjukvård och hembesök.
- Ansvarar för inköp och distribution av läkemedel.
- Ansvarar för att ta emot och distribuera beredskapsläkemedel.
- Återrapporterar vaccinationer och förbrukning av antiviraler till Folkhälsomyndigheten.
- Ansvarar för omhändertagandet av döda.

(Folkhälsomyndigheten, 2019a, s. 11).

Smittskyddsläkaren

- Samverkar med beredskapsansvariga inom regioner.
- Har ett samlat ansvar för smittskyddsarbetet inom sin region.
- Ska planera, organisera, leda och verka för ett effektivt, samordnat och likformigt smittskydd.
- Ansvarar för regional övervakning och återrapportering av epidemin till regioner, Folkhälsomyndigheten och andra berörda myndigheter.
- Planerar och fördelar vaccin och andra läkemedel.
- Tar fram pandemiplan.
- Deltar i förberedande arbete inför beslut om avrop av vaccin.
- Kommunicerar lokalt med såväl hälso- och sjukvården som invånarna.

(Folkhälsomyndigheten, 2019a, s. 12).

Länsstyrelsen

- Har samordningsansvaret för den regionala krisberedskapen.
- Följer upp kommunernas beredskapsförmåga.
- Analyserar och sammanställer en regional lägesbild.
- Identifierar samhällsviktiga verksamheter inom sitt geografiska ansvarsområde.

(Folkhälsomyndigheten, 2019a, s. 11).

Kommunstyrelseförvaltningen

Besöksadress: Storgatan 13, 464 80 Mellerud **Telefon:** 0530-180 00 **E-post:** kommunen@mellerud.se
Bankgiro: 5502-2776 **Organisationsnummer:** 212000-1488 **Webbplats:** www.mellerud.se

Kommunikation och information

Under en pandemis hela händelseförlopp behöver allmänheten, olika yrkesgrupper och berörda aktörer information. Denna ska vara aktuell och relevant och beröra vad som händer, varför det händer, vad ansvariga myndigheter gör och vad man själv kan göra (Folkhälsomyndigheten, 2019a, s. 33).

- Vid en pandemi behöver en samordnad kommunikation ske utifrån nationella myndigheters ansvarsområden.
- Kommunens kriskommunikationsplan används som stöd för arbetet.
- Kommunen samordnar sin information via talesperson, tjänstepersoner som är lämpliga utifrån situationens art och omfattning.
- Kommunikationen bör präglas av snabbhet, proaktivitet, öppenhet, tydlighet och tillgänglighet samt vara samordnad inom kommunen, med grannkommuner och regionala aktörer.
- Det är nödvändigt att följa den bild som media ger av situationen och det offentliga samtalet i massmedier och sociala medier.
- Omvärldsbevakning behöver ske löpande.
- Källkritiskt förhållningssätt är nödvändigt i kombination med en förmåga att kunna korrigera felaktig information som berör kommunen.
- Ta fram kommunikationsplan med tydliga kanaler för att säkerställa snabb och korrekt förmedling av information till både myndigheter och allmänhet under en pandemi.
- Viss information är möjlig att förbereda, men en hel del måste tas fram efter hand utifrån läget. Budskapen ska vara väl grundade i fakta och anpassas till den aktuella situationen. De huvudsakliga budskap som behöver kommuniceras är:
 - En influensapandemi innebär att en ny influensa sprids över hela världen och många kan smittas och bli sjuka. Hur allvarlig situationen kan bli vet ingen i början, men följ nyheterna och lyssna till myndigheternas bedömning av situationen.
 - Situationen innebär att allmänheten behöver känna till hur man undviker att smittas eller smitta andra, samt vad man gör om man själv eller någon närstående blir sjuk.
 - Vaccination är den mest effektiva åtgärden för att minska sjuklighet och dödlighet i befolkningen samt motverka smittspridning.

Prioriteringar vid pandemi

Folkhälsomyndigheten anser att det inte är lämpligt att i pandemiplaneringen besluta om att vissa prioriteringar alltid ska vara viktigare än andra (så kallad nivågruppering). Däremot måste det finnas en förmåga att besluta om, att ha beslutsprocesser för, prioriteringar som kan omprövas kontinuerligt med hänsyn till pandemins egenskaper och utveckling. Kommunchefen kan därför besluta om samtliga bilagor till denna plan.

Målet är att bedriva verksamhet i så normal omfattning som möjligt medhänsyn tagen till målen för denna plan. Det innebär att verksamheter och uppgifter både kan behöva prioriteras upp och ned. I bilagan finns en uppräknig av dessa verksamheter. Listans syfte är att underlätta prioritering vid respektive pandemi.

Medicinska och icke-medicinska åtgärder kan bli nödvändiga under en pandemi. I bilaga listas ett antal exempel på åtgärder som kan användas efter beslut vid en pandemi.

Beslut om prioriteringar och införande av åtgärder bör ske samordnat inom kommunen och inte vara olika inom olika förvaltningar.

Kommunstyrelseförvaltningen

Besöksadress: Storgatan 13, 464 80 Mellerud **Telefon:** 0530-180 00 **E-post:** kommunen@mellerud.se

Bankgiro: 5502-2776 **Organisationsnummer:** 212000-1488 **Webbplats:** www.mellerud.se

Finansiering

Åtgärder för att utveckla krisberedskapsförmågan inom det egna ansvarsområdet finansieras huvudsakligen inom ramen för ordinarie verksamheter.

Kostnaderna för rekvirerade smittskyddsläkemedel i statliga beredskapslager, samt övriga omkostnader i samband med leverans, betalas av aktuell sjukvårdshuvudman.

Utvärdering

Under den pandemiska övergångsfasen kan utvärderingen av arbetet föranlett av pandemin påbörjas. Utvärderingen ska senast ske i den interpandemiska fasen. Utvärderingen ska minst ske enligt reglemente för krisberedskapsarbete i Melleruds kommun och Plan för hantering av samhällsstörningar och extraordinära händelser (Folkhälsomyndigheten 2019a, s. 34).

Att utvärdera hanteringen av en pandemi handlar om att på ett strukturerat sätt gå igenom händelseförloppet och de åtgärder och insatser som vidtagits. Genom att analysera resultatet och effekterna av vidtagna åtgärder, och jämföra detta mot vad som planerats och det förväntade utfallet kan viktiga lärdomar dras, och planer och stöddokument kan fortsätta utvecklas.